

**Datum** 7 januari 2021

**Betreft** faunabeheerplan damherten

**Bijlage** concept faunabeheerplan d.d. 13 november 2020

Geacht college,

Op 2 december j.l. is in een bestuursvergadering van de FBE gebleken dat het Faunabeheerplan Damherten niet in unanimitieit vastgesteld kon worden door het tegen stemmen van de vertegenwoordiger van de landbouw. Het oplossen van de in relatie hiermee ontstane bestuurscrisis zal naar verwachting geruime tijd in beslag nemen en daarmee ook het alsnog vaststellen van een faunabeheerplan door het FBE bestuur en in het verlengde daarvan het beheer van de damherten in Fryslân.

Dit is een probleem omdat de populaties snel uitdijen, waardoor, onder verwijzing naar het provinciale beleid, de verkeersveiligheid in toenemende mate in het geding is, waardoor schade aan landbouw en natuur in de toekomst te verwachten valt, waardoor nieuwe populaties dreigen te ontstaan in gebieden waar damherten voorheen niet voorkwamen en waardoor afschot in de toekomst op veel grotere schaal nodig zal worden dan bij tijdig ingrijpen.

Het (concept) faunabeheerplan beoogt een oplossing te bieden voor deze problemen. Het vormt in de eerste plaats, zoals zowel de Wet natuurbescherming als het provinciaal beleid vragen, de basis voor het treffen van preventieve maatregelen in overleg met wegbeheerders en terreinbeheerders.

In de tweede plaats had het (concept) faunabeheerplan de basis moeten vormen voor afschot. De FBE realiseert zich dat het damhert een beschermd inheemse diersoort betreft, waarvan de gunstige staat van instandhouding geborgd moet zijn. Daarvoor is het noodzakelijk dat u binnen de provincie één of meer gebieden aanwijst waarbinnen een duurzaam levensvatbare populatie kan voortbestaan.

Ingrepen in dierpopulaties kunnen namelijk effecten hebben op de gunstige staat van instandhouding. Populaties worden bij het kleiner worden gevoeliger voor uitsterven ten gevolge van genetische-, milieu- en demografische toevalligheidsprocessen. Om de gunstige staat van instandhouding te kunnen borgen is een minimum populatiegrootte nodig. Gelet op het feit dat alle in Fryslân voorkomende populaties hun oorsprong vinden in uit gevangenschap afkomstige dieren moet worden uitgegaan van een zekere mate van genetische verwantschap binnen

de populaties. Om deze reden houdt de faunabeheereenheid in het (concept) faunabeheerplan voor afzonderlijke populaties een minimum omvang van 80 dieren aan. Daarmee is de gunstige staat van instandhouding geborgd als het natuurlijke verspreidingsgebied van deze populatie niet kleiner wordt en er een voldoende groot habitat blijft bestaan.

In het gebied tussen Oranjewoud en Elsloo komen in de huidige situatie tenminste 180 damherten voor. De FBE stelt voor hier ook voor de toekomst een populatie te behouden, maar daarvan het aantal door afschot te verkleinen tot 80 dieren. Het (concept) faunabeheerplan toont in figuur 18 een begrenzing voor het gebied waar deze populatie het beste kan overblijven. Deze is gebaseerd op gedocumenteerde waarnemingen van damherten in het verleden, aangevuld met recente waarnemingen van de WBE's Aengwiriden-Schoterland, Kuinder en Linde en Midden-Ooststellingwerf, de ligging van het Nationaal Natuur Netwerk en het wegennet, waarbij stroomwegen zoveel mogelijk buiten het omkaderde gebied zijn gehouden. Door de omvang van dit gebied zal de dichtheid aan damherten hier, na afschot, circa 1 dier per 100 ha gaan bedragen. Daarmee is de resterende populatie groot genoeg om de gunstige staat van instandhouding en ook de belevingswaarde van het damhert te borgen en de dichtheid laag genoeg om schade en overlast te voorkomen. Hiermee blijft ook het aantal aanrijdingen naar verwachting onder de provinciale normen.

In de FBE-vergadering van 17 december j.l. is de in het concept-faunabeheerplan aangeduide grens, conform uw wens, teruggelegd, waardoor Elsloo buiten het voorgestelde gebied komt te liggen en dit niet meer grenst aan het Natura 2000-gebied Drents Friese Wold. De voorgestelde grens is hiermee volgens onderstaande gestreepte lijn:



Alle damherten buiten het omkaderde gebied dienen dan als zwervend te worden beschouwd en kunnen daar met het oog op verkeersveiligheid worden geschoten.

De FBE beseft dat zaken als afschot, gebiedskeuze en populatiedichtheid maatschappelijk zeer gevoelig liggen en vragen om een goede en genuanceerde uitleg en, in het verlengde daarvan, besluitvorming. De FBE heeft conform

haar wettelijke verplichting reeds de betreffende wildbeheereenheden gehoord en de terrein beherende organisaties geïnformeerd. Maar zij wil ook bredere uitleg geven aan met name (organisaties van) burgers en agrariërs, zowel in het gebied tussen Oranjewoud-Elsloo als nabij Dokkum-Rinsumageest waar veel damherten moeten worden geschoten. Zij zal hiertoe zelf het initiatief nemen, maar wil voorafgaand de communicatie in dit gevoelige dossier graag samen met u oppakken in relatie tot een door u te nemen besluit.

De FBE stelt voor dat u na deze gezamenlijke communicatieronde een besluit neemt waarin u enerzijds een of meer gebieden aanwijst waarbinnen een levensvatbare populatie damherten overblijft en waarmee anderzijds afschot zowel binnen als buiten dit gebied/ deze gebieden mogelijk wordt. Het verlenen van een opdracht ex artikel 3.18 van de Wet natuurbescherming aan de FBE biedt hiervoor in de thans ontstane situatie de mogelijkheid, omdat daarvoor geen door de FBE vastgesteld faunabeheerplan noodzakelijk is; het concept faunabeheerplan d.d. 13-11-2020 zou overigens wel als leidraad voor de uitvoering gehanteerd kunnen worden.

Voor het realiseren van de in het Faunabeheerplan genoemde streefstanden van de populaties vraagt de FBE u in de opdracht de mogelijkheid te bieden voor het gebruik van het kogelgeweer met gebruik van een geluiddemper en nachtzichtapparatuur op het geweer. Op deze wijze worden de damherten niet extra opgejaagd en treedt minder verstoring op van de overige fauna. Ook wordt het publiek minder geconfronteerd met het afschieten van de damherten. Door het gebruik van een geluiddemper is dit veel minder hoorbaar en draagt het geluid minder ver.

Omdat in twee gebieden, te weten de Kollumerwaard voor zover gelegen binnen het Natura 2000-gebied Lauwersmeer en het Natura 2000-gebied Drents Friese Wold nog nader onderzoek plaatsvindt en/of nog overleg moet plaatsvinden met de buurprovincies Groningen en Drenthe, stelt de Faunabeheereenheid voor om vooralsnog de opdracht niet van toepassing te verklaren op afschot binnen deze Natura 2000-gebieden. Daarbuiten dient wel een nulstand te gelden.

Namens de Faunabeheereenheid Fryslân,



Tineke Schokker-Strampel, voorzitter



Robbert de Vries, secretaris